

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΧΟΥΛΙΑΡΑ

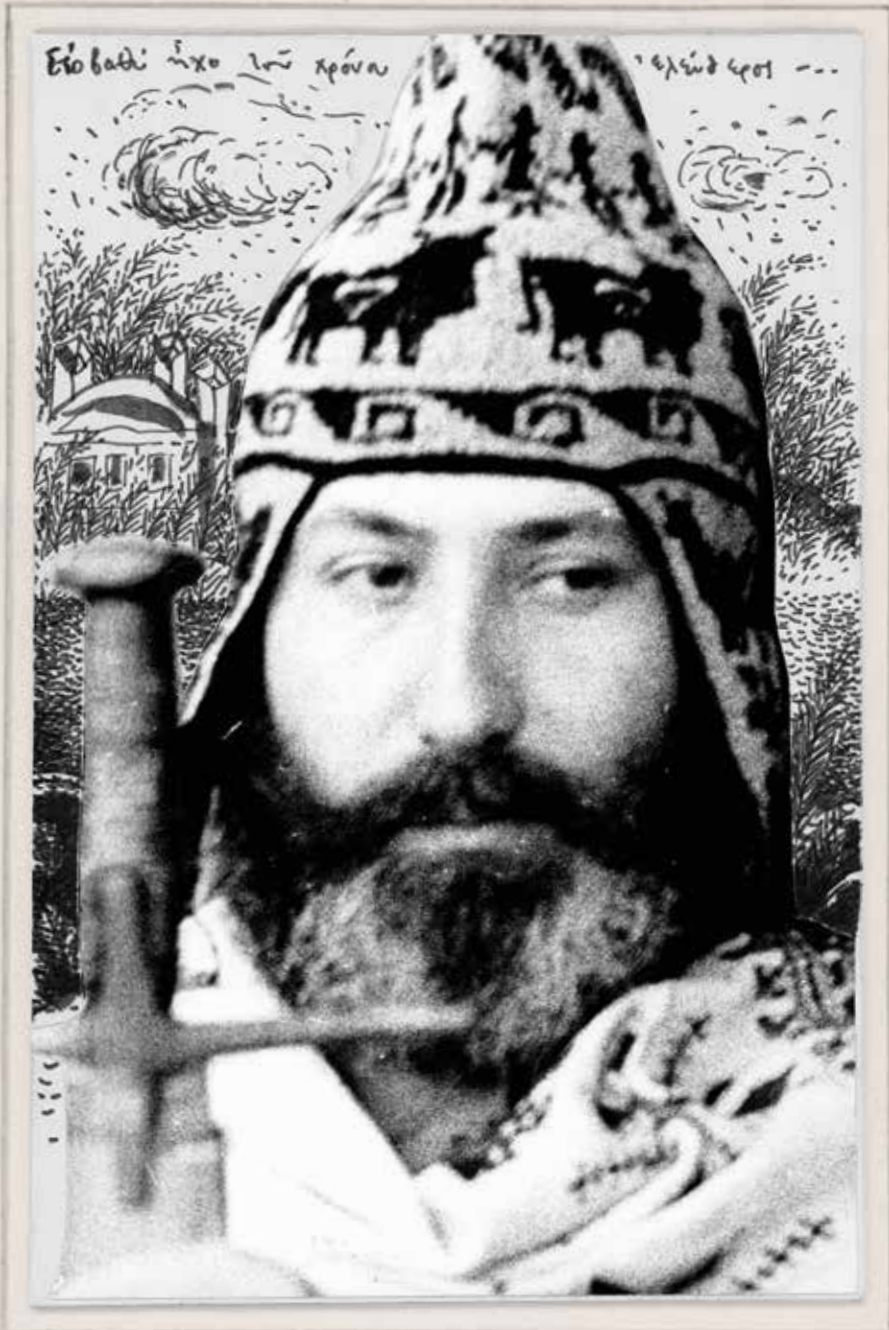
ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ
ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Εύβαθι ήχο εν χρόνῳ

ἔλκυστος

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της έκθεσης
Στη νύχτα του χαρτιού: Γνωστά και άγνωστα σχέδια του Νίκου Χουλιαρά
Μουσείο Μπενάκη / Πινακοθήκη Γκίκα, Αθήνα
19 Σεπτεμβρίου – 24 Νοεμβρίου 2018

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Ελισάβετ Πλέσσα

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΩΝ
Εριφύλη Αράπογλου – ενARTE

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
Σοφία Χουλιαρά

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ
Γ. Κωστόπουλος Γραφικές Τέχνες

Εξώφυλλο: Σύνοψη με λεπτομέρεια
του έργου, σελ. 111

Προμετωπίδα: Νίκος Χουλιαράς,
Στο βαθύ ήχο του χρόνου ελεύθερος,
επιζωγραφισμένο κολάζ με φωτογραφία,
περίπου 1974

ISBN: 978-960-476-235-4

© 2018

- για την έκδοση: Σοφία Χουλιαρά και Μουσείο Μπενάκη
- για τα έργα και τα γραπτά του Νίκου Χουλιαρά, καθώς και για τις συνοδευτικές εικόνες: Σοφία Χουλιαρά
- για τα υπόλοιπα κείμενα: οι συγγραφείς τους

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ
Κουμπάρη 1, 106 74 Αθήνα
Τ. 210 3671000
www.benaki.gr

ΕΚΘΕΣΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Ελισάβετ Πλέσσα

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
Κωνσταντίνος Παπαχρίστου

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ
Σταμάτης Ζάννος

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΡΓΩΝ
Τμήμα Συντήρησης Μουσείου Μπενάκη

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΑΙΚΟΥ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
Εριφύλη Αράπογλου – ενARTE

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ
Αλεξάνδρα Ντούμα

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
Νικολέττα Μέντη

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
Αθηνά Ησαΐα

ΠΑΣΠΑΡΤΟΥ ΕΡΓΩΝ
Νίκος Σδράλης

ΑΝΑΡΤΗΣΗ
Move Art

ΦΩΤΙΣΜΟΙ
Κυριάκος Κοσμίδης

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ
Νίκος Πασχαλίδης

ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
Ευθύμιος και Γιάννης Μακαρούνας

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΩΝ
DAES

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΥΛΑΞΗΣ
Γιώργος Ντούβαλης

ΜΟΝΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ

Απαγορεύεται η ολική ή μερική ανατύπωση, αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του κειμένου ή της εικονογράφησης του βιβλίου χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη.

ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ

Γνωστά και άγνωστα σχέδια του Νίκου Χουλιαρά

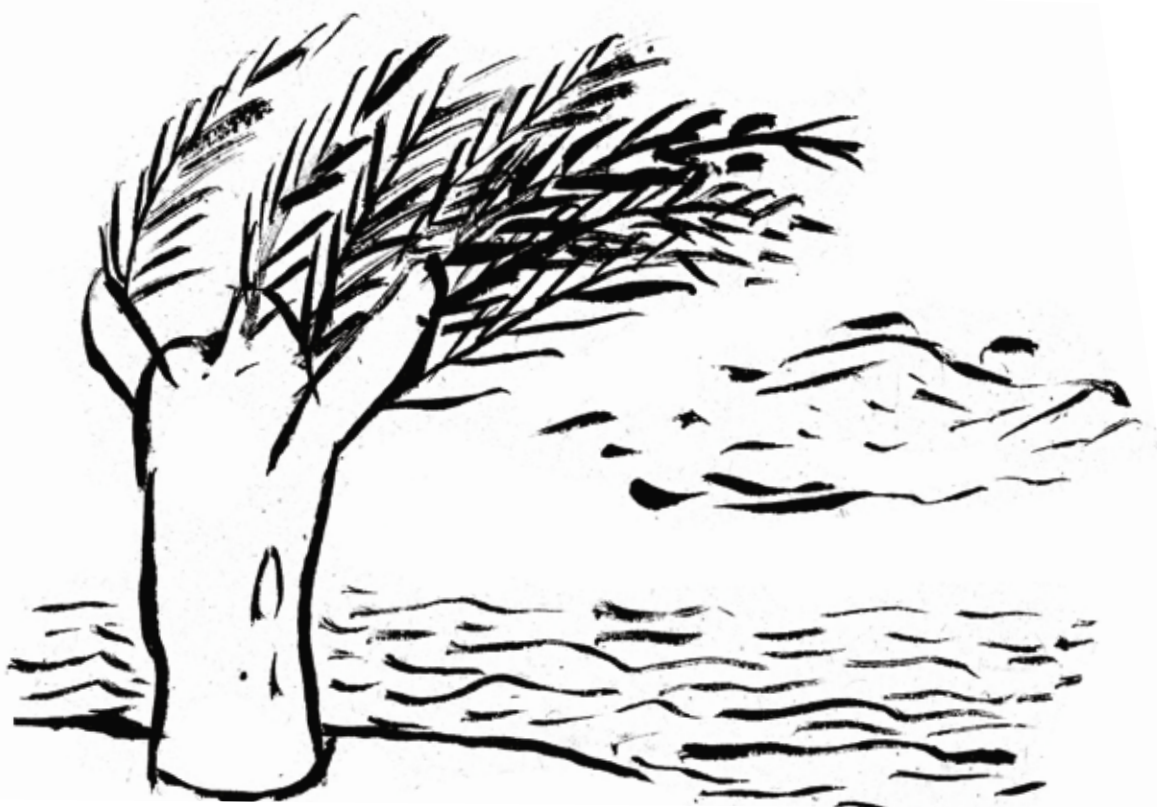

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΑΘΗΝΑ 2018

Στον Άγγελο Δεληβοριά
Με το αεράκι της αθέατης πλευράς

Πρόλογος

Η σχέση του γραπτού λόγου με την εικόνα ήταν και παραμένει εντατική. Τα όριά τους μετακινούνται και αναδιαρθρώνουν τον χώρο ανάμεσα στις αράδες του πρώτου και πέρα από τις χρωματικές μεταπτώσεις της δεύτερης. Στα περιθώρια των παρισινών ψαλτηριών του Μεσαίωνα λάλουσες ταινίες στραγγαλίζουν ακάθαρτα πνεύματα. Στις μικρογραφίες του Μπεχζάντ στίχοι κατοικούν δωμάτια και γράμματα κρέμονται από κλαδιά. Η βία της Σαλώμης επιγράφεται στις παρυφές των βαρύτιμων ενδυμάτων της στα χαρακτηριστικά του Μπήρντσλυ. Το αγχάλιασμα της λέξης με τη μορφή είναι δυναμικό και αντανακλά την αναμέτρηση του γλωσσοπλάστη με τον εικονοποιό.

Στο έργο όμως του Νίκου Χουλιάρá η ένταση διασκεδάζεται με χιούμορ και λυρισμό, ο λόγος περιθεί την εικόνα, την ορίζει ακόμη και με την απουσία του. Με τη σειρά της, η εικόνα αφηγείται σαν να ήταν «σχήμα λόγου». Η ποιητική σύμπλευση λόγου και εικόνας, γραφής και χρώματος, γράμματος και σχήματος επιτυγχάνει την ενότητα που ταλάνισε υπεκφεύγουσα τους μικρογράφους του Παρισιού, τον πλάνητα του Χεράτ, τον εστέτ του Λονδίνου. Τα σχέδια τούτα ομιλούν και σημαίνουν.

Θα ήθελα εκ μέρους της Διοικητικής Επιτροπής του Μουσείου Μπενάκη και της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ιδρύματος να ευχαριστήσω θερμά τη θυγατέρα του καλλιτέχνη Σοφία Χουλιάρá, η οποία μας εμπιστεύτηκε την πρώτη παρουσίαση ενός άγνωστου έως σήμερα υλικού, και την επιμελήτρια της έκθεσης, Ελισάβετ Πλέσσα για την πραγματοποίηση αυτής της σημαντικής έκθεσης.

Γιώργης Μαγγίνης
Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής
Μουσείο Μπενάκη

•
•
•

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΝΤΑΙ ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
IN-BETWEEN PAGES ARE OMITTED

Το μεγάλο ποτήριον
του χρόνου
και η απουσία
της θαλάσσης.
Εν Αθήναις και
εν πλήρει συνειδήσει,
Νοέμβριος, 73.

[18]

Μακρινίτσα, καλοκαίρι
του 1973, στη βεράντα

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία-λευκώματα του Νίκου Χουλιαρά για τη ζωγραφική του

- *Σαράντα Σχέδια*. Ώρα 1974.
Νεφέλη 1985 (Ζωγραφική 1973-1974)
- *Ζωγραφική – Κείμενα*.
Κέδρος 1978
- *Νίκος Χουλιαράς / Nikos Houliaras*. Το Εργαστήρι Τέχνης 1992 (Ζωγραφική 1966-1991)
- *Οι ζωγραφιές του νυχτερινού χάρτη*. Νεφέλη 1994 (Ζωγραφική 1989-1994)
- *Οι κατοικήσιμοι τόποι της ζωγραφικής*. Νεφέλη 1997 (Ζωγραφική 1994-1996)
- *Οι εξοχές του νου*. Νεφέλη 2003 (Ζωγραφική 1996-2003)
- *Οι μαύρες ζωγραφιές*. Νεφέλη 2006 (Ζωγραφική 2004-2006)

Λογοτεχνία και Ποίηση

- *Στεγανά Τοιχώματα: Ποιήματα 1966-1967* (ανέκδοτο)
- *Ο Λούσιαις* (μυθιστόρημα).
Κέδρος 1979, Νεφέλη 1987
- *Το Μπακακόκ* (διηγήματα).
Κέδρος 1981, Νεφέλη 1998
- *Το χιόνι που ήξερα: ποιήματα και εικόνες*. Κέδρος 1983
- *Ζωή, την άλλη φορά* (μυθιστόρημα). Νεφέλη 1985
- *Το άλλο μισό* (διηγήματα).
Νεφέλη 1987
- *Ο χρόνος είναι πάντα με το μέρος του: ποιήματα και εικόνες*.
Νεφέλη 1989
- *Μια ιστορία του μακρού χειμώνα* (νουβέλα). Νεφέλη 1990

- *Η μέσα βροχή* (διηγήματα).
Νεφέλη 1991
- *Οι λεπτομέρειες του μαύρου: ποιήματα και εικόνες*. Νεφέλη 1993
- *Στο σπίτι του εχθρού μου* (διηγήματα). Νεφέλη 1995
- *Μια μέρα πριν, Δυο μέρες μετά* (διηγήματα). Νεφέλη 1998
- *Εικόνες στο ύψος της ζωής* (ποιήματα). Νεφέλη 2000
- *Το εργαστήριο του ύπνου* (μυθιστόρημα). Νεφέλη 2002
- *Νερό στο πρόσωπο* (διηγήματα).
Νεφέλη 2005

Δισκογραφία

- *Νίκος Χουλιαράς* (με τον Νότη Μαυρουδή), 1966 Zodiac (Lyra)
- *Τα τραγούδια του Νίκου Χουλιαρά* (με τη Μαρίζα Κωχ), 1968 Zodiac (Lyra)
- *Τα τραγούδια του Νίκου Χουλιαρά: Αφαντη πόλη* (με την Πόπη Αστεριάδη), 1970 Zodiac (Lyra)
- *Ο Αρχαθός: Δώδεκα τραγούδια του Νίκου Χουλιαρά* (με την Πόπη Αστεριάδη), 1973 Zodiac (Lyra)
- *Νίκος Χουλιαράς: Τα ωραιότερα τραγούδια*, 1978 Zodiac (Lyra)
- *Η νύχτα που μας ξέρει* (με τη Δήμητρα Γαλάνη και την Αφροδίτη Μάνου), 1993 Lyra
- *Τα νησιά τ' ουρανού* (με την Αλίκη Καγιαλόγλου), 1996 Lyra

Ελά Παιδί Κοποδακί
ονάβει έλατο το έλιχμα
Πέρασε 'δωσ' ώανω τα η' Γουί
'δωσ' τα' πια σιγην " "
στην ε' της .

Νίνα Χυγί 4/5